

Leerlijn Spelontwikkeling

Leerlijnen voor leerlingen met een IQ tot 35

Stamlijn Spelontwikkeling

Niveau A	Niveau B
Merkt zintuiglijke stimulatie op (aanraking, vibratie, smaken, muziek, licht) Uit lust- en onlustgevoelens Kijkt gericht enkele seconden naar een voorwerp of een gezicht in het midden van zijn blikveld Kijkt gericht enkele seconden naar een voorwerp of een gezicht aan de rand van zijn blikveld Volgt bewegingen die direct in het gezichtsveld komen Volgt bewegingen tot de middellijn Volgt een horizontale beweging (van voorwerp of persoon) vanuit het midden van het blikveld Accepteert lichamelijke aanraking en bewegingen Geeft een glimlach als een vertrouwd gezicht in het blikveld verschijnt Reageert op nauw contact met een (vertrouwde) volwassene Brengt de handen naar de mond Houdt de handen iets geopend Houdt een voorwerp vast dat in de hand gegeven wordt Brengt de handen in de middellijn bij elkaar	Reageert op verschillende prikkels (geluiden) door het hoofd (of de ogen) te draaien Draait ogen/hoofd richting een geluid dat vlakbij wordt gemaakt Volgt een verticale beweging (van voorwerp of persoon) vanuit het midden van het blikveld Volgt een bewegend voorwerp met de ogen van links naar rechts en kijkt het voorwerp na in de richting waarin het verdwijnt Merkt in een prikkelarme ruimte meerdere grote kleurige voorwerpen op binnen zijn totale blikveld Merkt personen op die door bewegen (zwaaien) aandacht proberen te trekken Kijkt naar/speelt met eigen handen Wisselt zijn blik van het ene voorwerp naar het andere Herhaalt geluiden die hij zelf maakt Merkt bij een eentonig geluid een variatie op Reageert op verschillen in temperatuur op de huid (water, aanraking) Reageert op verschillen in textuur (glad, hard, ruw, zacht) Reageert met geluiden, mimiek en/ of glimlach op gezichtsuitdrukkingen van volwassenen Kijkt naar/speelt met eigen handen Onderzoekt een voorwerp met de mond Grijpt/reikt vanuit rugligging naar voorwerpen in het midden van zijn blikveld Grijpt/reikt naar voorwerpen die net buiten bereik zijn Pakt met zijn handen zijn voeten Bekijkt een voorwerp voor het in de mond te stoppen

1.1. Spelontwikkeling

1	2	3
<i>Actie-reactie</i> Reageert wanneer hij met een speeltje een geluid veroorzaakt Reageert wanneer een ander een handeling verricht Reageert wanneer een handeling van een ander stopt (mimiek, spierspanning, geluid) <i>Materialen ontdekken</i> Voelt aan sensopatische materialen (hand door water/zand laten glijden, knijpen in klei) <i>Spelen met materialen</i> Verkent een speeltje/voorwerp door het uitvoeren van handelingen die niets te maken hebben met de aard van het voorwerp (likken aan een bal)	<i>Actie-reactie</i> Kijkt/reikt verwachtingsvol naar een persoon/materiaal/activiteit Merkt op dat een voorwerp/speeltje weg is <i>Materialen ontdekken</i> Onderzoekt met meerdere zintuigen een voorwerp/sensopatische materialen (rondraaien, weggooien) Laat zijn afkeer zien voor voorwerpen/materialen (afwenden, huilen) <i>Spelen met materialen</i> Ontdekt meerdere mogelijkheden van een voorwerp (schudden, schuiven) Brengt bewust twee voorwerpen/speeltjes met elkaar in contact (geluid maken door het tegen elkaar aan te slaan)	<i>Actie-reactie</i> Verwacht een reactie uit de omgeving (blokje weggooien en dit terug verwachten) Gaaf op zoek (kijken/toenaderen) naar voorwerp/persoon die zojuist uit zijn gezichtsveld is gehaald Imiteert bewust geluiden, eenvoudige gebaren en mimiek <i>Materialen ontdekken</i> Laat zijn voorkeur op dat moment zien voor voorwerpen/materialen (kijken/reiken naar; voorkeur kan per moment verschillen) <i>Spelen met materialen</i> Herhaalt een handeling met een voorwerp die het ontdekt heeft (op tafel slaan) Onderzoekt en probeert meerdere mogelijkheden van een voorwerp uit (doos op zijn kop, vinger ergens in steken) Speelt met meerdere materialen/voorwerpen

1.1. Spelontwikkeling - vervolg

4	5	6
<i>Actie-reactie</i> Vraagt actief om een reactie uit de omgeving (geluiden, gericht kijken) Imiteert eenvoudige spelbewegingen (liedje met beweging, klap-eens-in-je-handen) <i>Spelen met materialen</i> Geeft op eigen initiatief een voorkeur aan voor materialen/voorwerpen (bij vrij spel zelf de bal pakken) Stopt voorwerpen ergens in en haalt ze er weer uit (knijpers in en uit een doos) Speelt uit zichzelf met grote spelmaterialen (poppenwagen, grote blokken) <i>Samenspelen</i> Accepteert spelinmenging door een volwassene Speelt 'geven en nemen' spelletjes (blokje geven, kind geeft blokje weer terug) met een volwassene Speelt eigen spel naast een andere leerling	<i>Actie-reactie</i> Imiteert eenvoudige spelhandelingen (tegen bal duwen) <i>Spelen met materialen</i> Stopt voorwerpen gericht ergens in en uit (dieren in boerderij, vormen in vormenstoof, eenvoudige insteekpuzzels) Voert de handeling uit die bij een speeltje hoort (rijden met auto) Speelt met concrete dagelijkse gebruiksvoorwerpen zoals het bedoeld is (pan, telefoon) Staat open voor geïntroduceerd nieuw speelgoed/materiaal (kijkt naar, voelt) <i>Samenspelen</i> Reageert op spelinmenging door een volwassene (meedoen) Kijkt naar het spel van een andere leerling Laat speelgoed niet zomaar van zich afpakken	<i>Actie-reactie</i> Imiteert een reeks spelhandelingen (auto in de garage, rijden, auto uit de garage) <i>Spelen met materialen</i> Brengt meerdere speeltjes/voorwerpen bij elkaar (toren bouwen, roeren in pan) Ontdekt nieuw spelmateriaal zonder dat het is geïntroduceerd Accepteert variatie op een spel (zelfde handeling-divers materiaal; bal rolt naar beneden-auto rijdt naar beneden) Accepteert variatie in spel (ander materiaal en handeling; pop in bed – auto rijden) <i>Samenspelen</i> Speelt onder begeleiding met een ander kind met concreet materiaal (de bal naar elkaar rollen, blokjes stapelen) Speelt hetzelfde spel als de leerling naast hem